

غیت، پیام‌ها را، اہکارهای مبارزه با آن
در آموزه‌های دینی

مولفان:

مهری طاهر - زهرا سلمانی

سرشناسه	طاهر، مهری، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	غیبت، پیامدها و راهکارهای مبارزه با آن در
آموزه های دینی / مولفان: مهری طاهر و زهرا سلمانی.	
مشخصات نشر	تبریز: انتشارات عاصم، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۵۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۲۲۳-۵۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۴۹-۲۵۸.
موضوع	غیبت --- پیامدها و راهکارهای مبارزه
رده بندی ک. گره	BP۲۲۳/۵/ج۷ن۷۱۳۹۶
رده بندی دیوید	۲۹۷/۴۵۲
شماره کتاب ساسی ملی	۵۰۱۹۵۳۹

غیبت، پیامدها و راهکارهای مبارزه با آن در آموزه های دینی

مؤلفان: مهری طاهر - زهرا سلمانی

ناشر	عاصم
نوبت چاپ	اول / ۱۳۹۷
صفحه آرای	چاپ و نشر انتشارات عاصم
تیراژ	۱۰۰۰ نسخه
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۲۲۳-۵۶-۶
قیمت	۱۵۰/۰ ریال

مرکز پخش: نشر عاصم: ۰۹۱۴۵۸۷۴۳۵۲

پست الکترونیک ناشر: nashre.asem@gmail.com

فروش اینترنتی کتاب: www.ketab.ir/asem

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب اعم از چاپ، کپی، تکثیر، ذخیره در سیستم های بازیابی محفوظ است.

پیشگفتار

زبان و قدرت خدا از جمله بزرگ‌ترین نعمت‌ها و موهبت‌های الهی به شمار می‌رود اما باید توجه داشت هر چیزی که از اهمیت و ارزش بیشتری برخوردار باشد مسئولیت سنگین‌تری را بر عهده دارد و خطرات بزرگ‌تری نیز آن را تهدید می‌کند لذا برای محافظت از این نعمت بزرگ الهی لازم است تدبیر اساسی اتخاذ گردد. از جمله خطراتی که همواره «زبان» را تهدید می‌کند، بیماری مهلک «غیبت» است؛ آن‌سی که انسان‌ها از قدیم الایام با آن دست به گریبان بوده و همچنان از آن رنج می‌برند. بررسی گناه غیبت در آیات و روایات و اثرات آن در اجتماع باعث شناخت بیشتر این مُعْضَل اجتماعی می‌گردد و هر کسی به نحوی می‌تواند با مسئولیتی که دارد دیگران را از خطر این گناه بزرگ آگاه و از ارتکاب به آن جلوگیری نماید.

اگر در نظام اخلاقی اسلام، ظلم را اَمُّ الرذائل در نظر بگیریم به یقین غیبت از شاخه‌های مهم و برجسته آن به شمار می‌آید خداوند در آیه ۱۲ سوره مبارکه الحجرات درباره غیبت می‌فرماید:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از بسیاری از گمانها پرهیزید که پاره‌ای از گمانها گناه است و جاسوسی کنید و بعضی از شما غیبت بعضی نکند آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده‌اش را بخورد؟ از آن کراهت دارید. [پس] از خدا بترسید که خدا توبه پذیر مهربان است.

بدگویی پشت سر دیگران، ظلم به خود، ظلم به دیگران و ظلم به خداوند می‌باشد. بنابراین با توجه به جایگاه مهمی که بحث غیبت در میان رذایل اخلاق دارد و از معدود گناهایی است که در قرآن کریم به صراحت و مستقیم از ارتکاب به آن نهی شده و روایات فراوانی که در مذمت آن از اهل بیت علیهم‌السلام رسیده است و هم‌چنین با توجه به پیامدهای زیان‌باری که بر ایمان شخص غیبت کننده، بهداشت روانی، جامعه و نیز بر وحدت میان مسلمانان دارد، تأملی ژرف پیرامون زوایای مختلف این ذیله، لازم و ضروری است و هر انسانی باید با شناخت کافی نسبت به آن، خود را از ارتکاب به غیبت حفظ نموده و از شر آن به خداوند رحمان پناه ببرد.

فهرست

پیشگفتار..... ۵

فصل اول: مفهوم شناسی غیبت

معانی لغوی و اصطلاحی غیبت..... ۱۷

معنای لغوی..... ۱۷

معنای اصطلاحی..... ۱۹

غیبت در آیات..... ۲۲

آیه غیبت و آموزه‌های آن..... ۲۲

۱. اجتناب از ظن بد..... ۲۵

۲. نهی از تجسس..... ۲۹

۳. نهی از غیبت..... ۳۱

۴. تمثیل غیبت..... ۳۶

۵. امر به تقوا..... ۴۰

آیات مرتبط با غیبت..... ۴۳

الف - آیه ۱۴۸ نساء..... ۴۳

ب - آیه ۱۹ نور..... ۵۲

- ج - آیه ۳۶ اسراء ۵۷
- د - آیه یک سوره همزه ۶۴
- غیبت در روایات ۶۸
- آثار و آسیب‌های غیبت در روایات ۷۴
- احکام غیبت ۷۵
- حرمت غیبت ۷۶
- شایع‌الحدیث حرمت غیبت ۷۹
- شایع‌الحدیث و قیود فقها در حرمت غیبت ۸۲
- استماع غیبت ۸۳
- کفاره غیبت ۸۸
- موارد جواز غیبت ۹۱
۱. دادخواهی ۹۳
 ۲. کمک گرفتن جهت امر به معروف و نهی از منکر ۹۶
 ۳. استفتاء ۹۸
 ۴. غیبت جهت هشدار ۹۹
 ۵. لقب مشهور ۱۰۰
 ۶. غیبت در مقام مشورت ۱۰۱
 ۷. غیبت بدعت گزار ۱۰۲
 ۸. غیبت متجاهر به فسق ۱۰۳
 ۹. غیبت شخص یا گروه نامشخص ۱۰۵
 ۱۰. غیبت غیر شیعیان ۱۰۵
 ۱۱. کسی که خود را منسوب به دیگری نماید ۱۰۶
 ۱۲. اظهار عیب عالم یا حاکم شرعی که صلاحیت فتوی و حکم نداشته ۱۰۷
 ۱۳. شهادت دادن در موضعی که باید شهادت داد ۱۰۷

۱۰۷.....	۱۴. غیبت کفار و کسانی که مخالف مذهب شیعه اثنی عشری اند
۱۰۸.....	انواع و مصادیق غیبت
۱۰۹.....	الف - گفتاری
۱۱۱.....	ب - نوشتاری
۱۱۲.....	ج - کرداری
۱۱۳.....	د - کتابی
۱۱۵.....	ه - اشاره‌ای

فصل سوم: عوامل و انگیزه‌های غیبت

۱۲۰.....	عوامل غیبت
۱۲۱.....	۱. ضعف ایمان
۱۲۱.....	۲. بدگمانی
۱۲۷.....	۳. اجتناب از اصل صحت
۱۳۰.....	۴. حسادت
۱۳۴.....	۵. خشم
۱۳۷.....	۶. نفاق
۱۳۹.....	۷. فخر و مباهات
۱۴۳.....	۸. مسخره کردن و استهزاء و اهانت

فصل سوم: آثار و پیامدهای غیبت

۱۵۲.....	پیامدهای معنوی
۱۵۵.....	۱. خروج از ولایت خدا
۱۵۷.....	۲. از بین رفتن دین انسان
۱۵۸.....	۳. حبیط اعمال

۴. پذیرفته نشدن نماز و روزه..... ۱۶۰
۵. غیبت مانع قبولی اعمال..... ۱۶۳
۶. محرومیت از بهشت..... ۱۶۵
۷. تجسم زشت در روز قیامت..... ۱۶۶
۸. دچار شدن به عذاب الهی..... ۱۶۸
۹. آلوده شدن به گناهی بدتر از زنا..... ۱۷۰
۱۰. خرج از ایمان..... ۱۷۱
۱۱. خوردن گوشت برادر مرده..... ۱۷۲
- پیامدهای اجتماعی..... ۱۷۴
۱. ترور سه غیبت..... ۱۷۷
۲. آسیب دیدن رحمت و انجام اجتماعی مسلمین..... ۱۷۹
۳. ایجاد دشمنی..... ۱۸۲
- آثار رد نکردن غیبت..... ۱۸۳
۱. گناه هفتاد برابر..... ۱۸۴
۲. شریک گناه..... ۱۸۵
- رد غیبت..... ۱۸۷
۱. نصرت دنیا و آخرت..... ۱۹۰
۲. دفع بلایا..... ۱۹۳
۳. رفتن به بهشت..... ۱۹۳

فصل چهارم: راهکارهای پیشگیری و درمان غیبت

- راهکارهای پیشگیری از غیبت..... ۱۹۷
۱. یاد خدا و نعمت‌های او..... ۱۹۸
۲. یاد مرگ و قیامت..... ۲۰۱

۲۰۲	۳. تربیت صحیح خانوادگی
۲۰۴	۴. مراقبت فکر و اندیشه
۲۰۵	۵. مراقبت چشم و گوش و زبان
۲۰۸	۶. التزام بر عبادات
۲۰۹	۷. انتخاب الگوهای صحیح
۲۱۰	۸. درری از دوستان ناباب
۲۱۲	۹. محبت اهل بیت علیهم السلام
۲۱۴	راه‌های درمان غیبت
۲۱۸	۱. درمان اجمالی
۲۲۱	۲. درمان تفصیلی
۲۲۴	الف. توبه و بازگشت
۲۲۶	ب. امر به معروف و نهی از منکر
۲۳۷	جمع بندی مباحث
۲۴۱	فهرست منابع و مآخذ